

server», doc. ross. de 1399 (Alart, *InuLC*); «*lop cerber*: lupus cervarius», OPou (*ThPu.*, 55). *Cerber* és també el nom d'una herba silvestre: espècie de llistó o palla boscana a Òpol (1960), espècie de fenaleta a la Vall d'Uixó (1961) i a la Serra d'En Galceran, *marçe servér* mena de fenaleta més baixa que l'abellatge a Tales; arriba fins als pobles xurros: *cervero* a Olocau del Rei (semblant al gèspet pirinenc) i a Alcúdia de Veo (semblant a la *segadissa*); en altres punts en forma diminutiva: *serberóla* planta silvestre que veig a la Vall d'Assua (a les Serres de Llessui, 1957), i amb eliminació dissimilatòria de la *r*: *se-bajról* 'gèspet sec' en el parlar llgd. de Vingrau. En lloc de *llop cerber* a Capçanes (Priorat) diuen *gats serbatés*, que potser s'identifiquen més aviat amb el gat mesquer (1935); en val. S. es diu *gat serval* (Enric Valor, c. 1950) = *gat salvatge*, *DFa.*; falta estudiar millor si en una part, almenys, d'aquestes formes, no es podria tractar de derivats (mossàrabs?) de *SILVA* (com ho és *salvatge*) o de *SILVANUS*; però tanmateix potser tot parteix de deformacions o renovacions de *llop cerber*, espècie de denominació per antífrasi d'un animalet bastant flac i tímid, donant a entendre que vivia de devorar els cervos, tal com els llops, de devorar ovelles.

Cereter mall. 'caçador de cervos' ja antic a Mallorca (*sareters*, *BSAL* III, 222a). *Cervereta*. *Cervi*. *Cerviol*. *Cérvola* rar, anàlogic de *cérvol*, fou usat algun cop en obres tardanes de Verdaguer (*AlcM*); *cervoleta* en Josep Carner. *Serviola* 'barra de l'àncora' [1840, Lab.], d'on manllevat en castellà [1587], veg. *DCEC* IV, 210a-b, i bal. també com a nom de peix (veg. *círvia* id., supra). Derivat savi, *cèrvids*.

Acabo indicant que conservo còpia de la llista enviada per Fabra, l'any 1948, d'esmenes i addicions al *DFa.*, en què encomanava canviar-hi els encapçalaments d'article «*cérvol* (o *cervo*)» i «*cérvola*» en «*cervo* (o *cérvol*)» i «*cerva* (o *cérvola*)». Cf. el que vaig dir ja sobre aquesta qüestió el 1950 (veg. *LlengueresC*, pp. 200-1 i 44). La còpia la vaig fer damunt la llista que vaig veure autògrafa del Mestre a l'IEC. Esperem que algun dia ens diran qui va decidir desatendre la indicació de Fabra i dels seus savis col·legues, en les noves eds. del *DFa*.

¹ També en *Blanquerna* però allí és a la part on s'han perdut tots els mss.: «un ballester anà a caçar al bosc *cervos* e cabirols e altres semblants bèsties salvatges — ferí un *cervo* ---», i per tant ens hem de confiar de la recensió valenciana del S. XVI, ed. 1914, p. 16, ed. O. C. I, 16. —² S'ha dit per part d'alguns erudits valencians, i encara ho he sentit defensar el 1962 a un de savi i meritíssim, que el nom del riu *Cervol* o *Serbol* del Maestrat, que baixa de Vallibona i Port de Morella a desaiguar a la mar no lluny de Vinaròs, s'hauria d'accentuar *Cérvol* i identificar-lo amb el nom del quadrúped. Res més infundat, com ja devia saber Cavanilles, que en les seves *Obs.* justament escriu *Serból* amb un accent gràfic excepcional, com si fos cridant l'atenció cap als fets correctes. Ja en els anys

1930-5 vaig freqüentar els Ports de Morella i de la Tinença, i fent-ho més encara en els de 1955-62, vaig poder constatar que el nom d'aquest riu és vivíssim i molt conegut de tots els muntanyencs de la zona Vallibona-Morella-Xert-Benifassà; i que tot-hom, des dels rústics més senzills fins a la gent culta, pronuncia unànimement *serból*. En tinc una dotzena de notes. Quant a l'etimologia és tota altra. El *Cervol* corre bastant paral·lel i immediat al N. i NE. de la Rambla de *Cervera*, i es tracta segurament del cas tan repetit de dos rius quasi bessons que duen l'un un nom diminutiu o modificatiu de l'altre: el *Merdañç* i el *Merdañcol*, la *Noguera* i la *Nogueroleta* o *Noguetereta*, el *Tajo* i el *Tajuña*, l'*Arlanza* i l'*Arlanzón*, la *Nive* i la *Nivelle*, el *Mosa* i el *Mosella*, etc. **Cervariol* o **Cerverol*, per haplogia *Cervòl*. Res a veure amb això no té tampoc el nom de lloc *Cérvoles* (més aviat escrit *Sérboles*), nom d'una ermita prop d'Àger, d'un poblet damunt Senterada i determinatiu de la *Pobla de Cérvoles*, a les Garrigues: sembla tractar-se d'un antic diminutiu del nom de la *serva* o *cervera*, ll. *SORBUS*, i de fet es troba *Sorboles* en documentació antiga d'alguns d'aquests llocs.

Cesclair, *cesclar*, *cescle*, V. *cercle* *Cesell*, *cesellar*, V. *cisa* *Cesi* [S. xx], nom d'un metall tou, del ll. *caesius* 'blau verdós' per les dues ratlles blaves que caracteritzen l'espectre d'aquest metall *Cespitós*, V. *gespa*, *gèspet* *Cessar*, *cessament*, *cessió*, *cessionar*, *cessionari*, V. *cedir* *Cest*, pron., V. *aquest* (EST) *Cest* 'paner', *cesta*, *cestella*, *cestó*, V. *cistella*

CESTOIDES, derivat savi del gr. *κεστός* 'cinturó brodat', per la forma en cadeneta d'aquestes bestioles.

CESURA, pres del ll. *caesūra* 'tall, tallada', 'pausa dins un vers', derivat de *caedere* 'tallar'. □ 1.ª doc.: 1803, Belv.

CETACI, derivat savi del ll. *cētus* 'monstre marí', que ve del gr. *κῆτος* id. □ 1.ª doc.: 1839, Lab. (*cetáceos*). En l'*Atl.*, Verdaguer ja va usar la forma correcta: «los *cetacis* aflairen carn humana», *Introd.*, 11.1. Ho introduí a l'ed. definitiva (1878), car a l'esbòs de 1867 i a l'ed. de 1877 havia posat *tiburons* i *ruasses* respectivament.

Cetona, *cetònic*, V. *acètic* (ÀCID) *Cetra*, V. *cítara* *Cetreria*, manllevat del cast. *ce-treria*, veg. *DCEC*, s. v. AZOR

CETRI, 'verdós fosc' [c. 1460], mot d'escassa extensió en català, del mateix significat que el cast. *ce-trino*, i potser manllevat d'aquest, veg. *DCEC*, s. v. Ha estat d'ús més o menys arrelat en terres valencianes: «*cetri*, entre gaço y castany: ravus», OPou (*ThPu.*); «allò és una terreta de color groc *setri* ---», Càrcer (1962), «ensapat vol dir que para botinflat, groc *setri*», Llutxent (1962).